

Dosarul nr. 2ra-536/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud.: R. Pascari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Țurcan, I. Cotruță, I. Secrieru)

ÎNCHEIERE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecători

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Anatolie Rusu și Maria Rusu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolie Rusu împotriva Societății pe Acțiuni „Corporația de Finanțare Rurală” cu privire la considerarea datoriei finale,

împotriva deciziei din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Anatolie Rusu și s-a menținut hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a ț ă :

La 28 august 2017, Anatolie Rusu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Corporația de Finanțare Rurală” cu privire la recunoașterea datoriei finale.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 10 noiembrie 2010, între SA „Corporația de Finanțare Rurală” și Anatolie Rusu a fost semnat contractul de împrumut cu nr.1284/2010, obiectul contractului fiind suma de 60000 lei, cu o dobândă de 14% anual. Termenul final de rambursare a fost stabilit până la 01 decembrie 2014.

Anatolie Rusu a menționat că împrumutul se achita cu mici întârzieri, iar la 28 august 2013, soldul total la rambursarea împrumutului constituia 35674 lei.

Reclamantul a relatat că în perioada 10 octombrie 2013 – 04 noiembrie 2013 a fost internat în secția Traume asociate cu diagnoza – leziuni traumatice precizate cu localizări multiple ale corpului, plaga abdominală fiind tăiată-înțepată, cu fracturarea coastei 11 pe stânga, lezarea stomacului, a intestinului gros, hemoragie intraabdominală și lezarea tendoanelor flexoria a degetelor 3 și 4 la mâna dreaptă.

Anatolie Rusu a specificat că după efectuarea intervențiilor chirurgicale, i-a fost recomandat regim de lucru limitat, regim dietetic și consultarea microchirurgului/traumatolog, dar pârâta a dat dovadă de un comportament de re-credință, întrucât deși i s-a adus la cunoștință despre starea sa de sănătate și imposibilitatea de a munci timp de 6 luni de zile, acesta nu a reziliat contractul și dânsul nu poate fi învinuit de neexecutarea cu intenție a contractului.

Mai mult, reclamantul a specificat că odată cu internarea sa în spital cu traumele

descrise, îi este inexplicabil comportamentul pârâtei, care și în această situație solicită rambursarea împrumutului, calcularea dobânzilor, penalităților și a altor părți aferente. SA „Corporația de Finanțare Rurală” în calitate de autor al contractului de împrumut nu a inclus clauzele de suspendare și încetare a raportului juridic civil, iar urmare a acestui fapt trebuie să suporte riscul posibilelor neclarități a clauzelor formulate.

Anatolie Rusu a solicitat de a fi considerată datoria finală față de SA „Corporația de Finanțare Rurală” în sumă de 10676,00 lei.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea înaintată de Anatolie Rusu s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 81, 84-89).

La 21 mai 2018, Anatolie Rusu a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Anatolie Rusu și s-a menținut hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 157-164).

La 14 martie 2019, Anatolie Rusu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 05 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea de recurs depusă de Anatolie Rusu și s-a casat decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind restituită spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d. 183-189).

Prin decizia din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Anatolie Rusu și s-a menținut hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 216-221).

În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că instanța de fond just a punctat că, nu poate interveni în sensul majorării ori diminuării cuantumului datoriei existente față de SA „Corporația de Finanțare Rurală”, prin modificarea clauzelor contractuale.

Colegiul a constatat că apelantul/reclamant pretinde excluderea sumelor, prin reducerea de fapt a dobânzii și penalității rezultate din contractul de împrumut nr. 1284/2010 din 10 noiembrie 2010, încheiat între Rusu Anatolie și SA „Corporația de Finanțare Rurală” cu solicitarea de a considera datoria finală în sumă de 10 676 lei datorată de Rusu Anatolie. Or, pretențiile respective decurg dintr-un contract de împrumut precitat supra, însă potrivit art. 666 alin. (1) Codul civil (în redacția până la 1 martie 2019), contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Iar, potrivit art. 668 alin. (1) Codul civil (în redacția până la 1 martie 2019), contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.

Referitor la probele prezentate, instanța de apel a indicat că chitanțele care confirmă achitarea plăților conform contractului de împrumut, nu dovedesc temeinicia prezentei spețe, or acestea urmau a fi prezentate în cadrul litigiului înaintat de către SA „Corporația de Finanțare Rurală” împotriva lui Rusu Anatolie și Rusu Maria cu privire la încasarea datoriei.

La 31 decembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Anatolie Rusu și Maria

Rusu au declarat recurs împotriva deciziei din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului, recurenții au indicat că instanța de apel a îngădit dreptul de acces la justiție, deoarece ședința de judecată din 01 octombrie 2019 a fost fixată nu pentru ora 12:00, dar pentru ora 14:00, fapt menționat și în înregistrarea audio.

Totodată, Anatolie Rusu și Maria Rusu au menționat că instanța de apel nu s-a conformat indicațiilor stabilite în decizia Curții Supreme de Justiție.

La 19 februarie 2020, în adresa intimă SA „Corporația de Finanțare Rurală” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Anatolie Rusu și Maria Rusu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 237).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces, la 31 octombrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (f.d. 225), însă date despre recepționarea deciziei de către recurenți, la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Cu referire la recurenta Maria Rusu, instanța de recurs menționează că nu a fost îndrept să declare recurs, deoarece din materialele cauzei nu se constată că aceasta a fost parte în proces, or, obiectul prezentului litigiu se referă la datoria lui Anatolie Rusu față de SA „Corporația de Finanțare Rurală”, fapt confirmat și prin contractul nr. 1284/2010 din 10 noiembrie 2010 (f.d. 7-9).

În corespundere cu art. 430 Cod de procedură civilă, sânt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces; martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Prin urmare, luând în considerare că Maria Rusu nu a fost participat la proces și nu are tangență cu litigiul dat, prin prisma articolului menționat supra, cererea de recurs în partea declarării de către Maria Rusu, urmează a fi considerată inadmisibilă, deoarece a fost depusă de o persoană care nu este în drept să o declare.

Referitor la recurentul Anatolie Rusu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Anatolie Rusu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Mai mult, nu poate fi reținută alegația recurentului Anatolie Rusu cu privire la faptul că ședința de judecată din 01 octombrie 2019 a fost fixată nu pentru ora 12:00, dar pentru ora 14:00, fapt menționat și în înregistrarea audio, deoarece CD anexat la materialele cauzei, nu conține nicio înregistrare ce ar dovedi faptele indicate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) Cod de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de

recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentului de acces la instanță.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, Latourniere vs Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen vs Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecătii, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Anatolie Rusu și Maria Rusu urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) și c), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Anatolie Rusu și Maria Rusu.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu